

Geachte collega-raadsleden

Het begrip perspectievennota krijgt in onze Raad in Oisterwijk een nieuwe beleving. Ging het de voorafgaande jaren om cijferwerk dat vrijwel een op een terug kwam in de navolgende begroting, nu gaat het om richtingen. Richtingen voor bijsturing, omdat enerzijds de sterrenhemel ongunstig is en anderzijds we thans de cijfers domweg nog onvoldoende kennen. Het begrip perspectief krijgt gezien de inhoud van deze PPN ook een aangepaste beleving: het perspectief kan blijkbaar ook "niet wenkend" zijn. Aan ons dus om ook nu als Raad in het belang van Oisterwijk en haar inwoners richting te geven, richting aan de weging van "waar moet het noodzakelijkerwijs met minder", met de vraag of dat ooit tot "meer" zal leiden, zoals het coalitieakkoord in haar titel suggereert.

Het zal u niet verbazen dat ook het CDA vanuit haar beginselen en maatschappijbeeld daarbij zoekt naar gespreide verantwoordelijkheid, publieke gerechtigheid, solidariteit en rentmeesterschap. Dat betekent, zeker nu in deze tijdgeest en context, dus duidelijk keuzes maken met het oog op een gezonde toekomst, en soms hoe vreemd het ook klinkt extra investeren in het bereiken van die toekomst. Daar moet soms extra ruimte voor worden gemaakt daar de kosten helaas maar al te vaak voor de baten uitgaan.

Voor de verbeelding van ons gevoel neem ik weer u mee, ongetwijfeld op verzoek van velen van u, naar de Leisure Boulevard in Hart van Brabant, en wel de Efteling. Na de vergezichten uit de pagode van vorig jaar en de zoete beleving in de droomvlucht lijken we nu wel aangekomen bij Monsieur Cannibale. Een schare van ministers onder leiding van een hoofdkok, lijken soep te willen koken van al die gemeenten. We gooien alles in de pan en na flink roeren en verwarmen zien we wat er boven komt drijven. Daarna bepalen we het menu. Je zou voor minder al vergaand gaan samenwerken met je buurgemeenten.

Na deze rijks- kookclinic goed te hebben doorstaan bevindt onze gemeente zich ineens in het pikke-donker; het is er muisstil en je voelt dat er wat gaat gebeuren. Dan klinkt een ijselijke kreet en de Vogelrok zet zich in beweging. Als een weerloze object worden we heen en weer geslingerd en lijken na opgetrokken te zijn tot grote hoogte nu met grote vaart naar beneden te suizen. Is dit een vrije val of houden de reserves van de gemeente en het gezond verstand ons in de juiste baan? Had iemand deze vlucht besteld of hebben we ergens een afslag verkeerd genomen en leidt de herontwikkeling van het KVL-terrein en de decentralisaties tot een financieel onbeheersbaar risico. Is het dan niet verstandig om het weerstandvermogen van 1,4 voorlopig te handhaven? Aan het eind van de tunnel schijnt licht en de roofvogel laat ons vallen, vlak voor het provinciehuis. De agenda van Brabant en de economische perspectievennota wordt aangeboden, Midden-Brabant één, of is dat anno 2013 nog een fata morgana?

Wie gisteren de bijeenkomst van VBG en provincie heeft bijgewoond, weet ondertussen dat besturen, ook van een lokale overheid, vergt dat we durven vooruit te kijken en zelfs in deze tijd middelen moeten vrijmaken om de economische ontwikkeling in onze regio minimaal op peil te houden. De kaarten liggen, zeker relatief gezien, niet ongunstig, zo geeft ook de commissie krachtig bestuur in Brabant aan, maar we moeten nu wel samen doorpakken en durven te investeren in regionale ontwikkeling.

Dat, beste collega's, is voor ons ook een vorm van rentmeesterschap: het durven investeren in een regionale sterk economische structuur van Midden-Brabant. En natuurlijk niet meer als gemeente Oisterwijk alleen, maar in hart van Brabant en rond de economische as Tilburg- Waalwijk.

Daarnaast willen wij, conform de visie 2030, nadrukkelijk pleiten voor keuzes vanuit behoud of versterking van de “troeven van Oisterwijk”, bijv. Toerisme en recreatie. We zouden in onze optiek het kind met het badwater weggooien indien we de komende jaren het onderhoudsniveau in de attractieve dorpskern gaan verminderen. Dat zou een verkeerd signaal geven naar de activiteiten van onze ondernemers gebundeld in het centrummanagement. Daarnaast zijn het vaak ook met name de onderhoudsactiviteiten waar de rol van de gemeente als werkgever o.a. voor de sociale werkvoorziening goed vorm kan krijgen. In relatie tot beheer openbare ruimte lijkt het alsof de gemeente helemaal niet meer aanspreekbaar wil zijn. De wijkbewoners samen: samen het park laten onderhouden, en zich samen inzetten voor het aanleggen en beheren van kleinschalige voorzieningen. En dat motiveren we met de stelling : *onze gemeente wil investeren in ontmoeting en duurzaamheid*. Klinkt bijna te mooi om waar te zijn, als een sprookje maar ik had met u de Efteling al weer verlaten.

Wij denken dat ondersteuning vanuit de gemeente: regie en faciliteren nodig is en blijft., al was het alleen maar omdat niet iedere Oisterwijker weet hoe CROW-niveau A er uit ziet. Daarnaast : hoe gaat de Gemeente invulling geven in het wel of niet verantwoordelijkheid nemen in de groenvoorzieningen. Neem simpel als voorbeeld de jaarlijkse bladval in de Beukendreef, Groenstraat en Burgemeester Vogelsweg. Gaan we daar als gemeente dan alleen bouwen op de spontane inzet van bewoners ?

De terminologie waarmee we de ombuigingen anders labelen, klinkt vaak verleidelijk en reëel ,maar kent een harde werkelijkheid. Het gebruik van volzinnen in het sociale domein als “ *Zorg en inrichting willen we dicht bij de burger organiseren*” en “ *op een aantal terreinen, zoals zorg en veiligheid, zullen we vaker dan voorheen een beroep doen op vrijwilligers.*” Wij zouden graag zien dat we het door ons eerder bepleitte vangnet een stevige basis en werkruimte bieden. Vorige jaar al hebben we de vraag gesteld: waar denken we als overheid al die vrijwilligers te vinden? Wordt de term vrijwilligheid dan niet misbruikt omdat het gaat over een hogere grens voor zelfredzaamheid of verplichte inzet ? . En wat als die vrijwilliger nu dan ook blad moet ruimen ? Als er gekozen moet worden is de inzet van vrijwilligers en de burger uiteraard een belangrijke factor maar laten we ons niet rijk rekenen. De ingezonden brieven naar aanleiding van de uitspraken van de voorzitter van VNG over “ kinderen moeten zorgtaken voor hun ouders opnemen” spreken boekdelen.

We zullen minder vaak de regie nemen en meer overlaten aan de verantwoordelijkheid en het zelforganiserend vermogen van het verenigings- en bedrijfsleven. Wij zijn het met het college eens dat met elkaar best een tandje terug kunnen en ook moeten, maar de indruk ontstaat dat de gemeente haar rol alleen nog ziet als toekijken. Moet de gemeente niet veel meer de nadruk op ‘regie op hoofdlijnen ‘ en op facilitering van particulieren, verenigings- en bedrijfsleven initiatief leggen?

We stimuleren maatschappelijke en particuliere initiatieven door het maatschappelijk innovatiefonds. Klinkt wederom mooi, maar : Moeten wij uit de tekst rond het totaal opheffen van het innovatie in 2017 afleiden dat het gemeentebestuur gelooft dat de markt het totaal kan en zal overnemen?

In relatie tot subsidiebeleid worden heldere keuzes voorgesteld. Subsidies aan professionele partijen worden niet meer verstrekt en in 2017 totaal afgebouwd. In relatie tot verenigingen worden begrippen als zelfredzaamheid en financiële noodzaken vaak gebruikte begrippen. Een stevige bezuiniging op sportverenigingen zal nodig zijn, met veel eigen inzet (werkzaamheid) en forse contributieverhoging voor leden tot gevolg. De initiatieven om daar met beperkte steun vanuit de gemeenten als vereniging je voor in te zetten moeten we dan wel koesteren, en u begrijpt dat ik hiermee op het complex aan de Gemullehoekenweg doel. Verder afbouw van subsidie voor dans- en

muziekonderwijs, Tiliander-Den Boogaard meer commerciële programmering, en de Bibliotheek Moergestel naar een kleinschalige voorziening. Onprettige en forse ingrepen, maar als we als gemeente ons om budgettaire redenen moeten gaan beperken tot de kerntaken rationeel een logisch gevolg. Niet uit weelde maar uit noodzaak, ook met het oog op de toekomst.

De term kansrijke operationele samenwerkingsmogelijkheden klinkt weer hoopvol, maar om nu al uit te gaan van het behalen van efficiencyvoorstel zouden wij graag onderbouwd zien. Ervaring in dan lande leert dat ook bij samenwerking of nog verdergaande bundeling van krachten de kosten voor de baten uitgaan en het eerder het beperken van meerkosten dan het vooraf inboeken van bereikte bezuiniging moet zijn. De laatste ervaringen met de milieudienst op dit vlak zijn helder, het kostenbesparende effect van krachtenbundeling wordt als snel te niet gedaan door de verhoging van ambitie en kwaliteit opgeteld bij onvermijdelijke frictiekosten. Wij zouden met voordeel inboeken in de beginperiode voorzichtig moeten zijn, zonder daarmee overigens afbreuk te willen doen aan de gewaardeerde inzet vanuit het ambtelijk apparaat op dit vlak.

Vanuit de burger beschouwt zie je als totaalbeeld een terugtrekkende overheid, meer kosten voor levensonderhoud en bijv. sport en cultuur, aangevuld met een doembeeld van hogere gemeentelijke lasten. Een verhoging van inkomsten door belastingaanpassing ligt altijd gevoelig, en ons is geen gemeenteraad bekend die hiermee bij haar burgers en bedrijfsleven zich populair heeft gemaakt. De door het college voorgelegde beschouwing erover moet naar onze mening echter zonnig en dus terughoudende kunnen leiden tot een zorgvuldig doordachte inzet. Stapeling van kostenverhoging bij minder draagkrachtigen is niet gewenst. Een inzet, wederom niet uit weelde, maar met het oog op investering en facilitering op de noodzakelijke scharnierpunten die onze maatschappij in een positieve beweging houden.

Dat brengt mij tot een afsluitende beschouwing over het totale financiële beeld. Wij zijn vooralsnog niet overtuigd dat het verstandig en realistisch is om het weerstandsvermogen te verlagen dan wel geen voeding meer noodzakelijk te achten om van een gezond weerstandsvermogen te kunnen spreken. Als we dat goed begrijpen is nu de stelling dat er per ultimo 2013 voldoende weerstandsvermogen is en er dus in 2014 tot en met 2017 geen voeding uit exploitatie overschotten meer hoeven te zijn. Deze stelling nodigt uit onpopulaire noodzakelijke maatregelen uit te stellen. Dat klinkt wellicht mooi richting verkiezingen, immers wie weet of er dan geen economische groei komt die de huidige beschouwingen overbodig maakt. Het betekent in onze ogen wel een stevig risico nemen, dat als het fout gaat dan tot zwaardere ingrepen zal moeten leiden: doorschuiven dus. De ombuigingsteugels laten vieren als er aanleiding toe is vinden ook wij aantrekkelijk, maar die aanleiding moet wel aantoonbaar zijn.

Het is een goede zaak dat in de PPN wordt uitgegaan dat verschillende operaties als bijvoorbeeld de decentralisatieoperatie budgettair neutraal kunnen worden uitgevoerd; laten we echter niet vergeten dat de financiële risico's wel heel groot zijn. Het streven moet er naar gericht zijn op een sluitende meerjarenprognose. Immers in de loop van het jaar zullen zich altijd wel tegenvallers aankondigen. Het ligt niet in de lijn der verwachtingen dat we komende jaren op meevallers mogen rekenen.

We kijken uit naar de reactie van het College, visie van onze collega's en het debat op 6 juni.